GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sèu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 52. | Dumineca, 14|2 Iuliu | 1878.

Cateva cuvinte

la atitudinea romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a.

Brasiovu, 13 Iuliu 1878.

Amu promisu, ca ne vomu ocupá de atitudinea politica a poporului romanu din Transilvani'a si Ungari'a. O, de amu poté scrie catu mai adese-ori si catu mai multu favorabilu despre luptele politice ale romaniloru! Lupt'a este viéti'a si la viéti'a trebuie se chiamamu necurmatu si cu intetire pe toti romanii. Acést'a ni-o impune datori'a publicistica, delicata si grava, cá impregiurarile, in cari traimu.

Astadi candu miscarile electorale au inceputu pretutindeni, candu luptele intre partide si natiunalitati se incingu din nou pe totu intinsulu Ungariei si alu Transilvaniei, ni se impune mai multu cá ori si candu intrebarea: ce facu romanii?

Pentru a poté judecá bine atitudinea nóstra de faç'a, amu trebuí se intrebamu mai antaiu ce amu facutu in trecutu, cumu ne-amu pregatitu pentru acestu momentu, in care datori'a ne chiama se continuamu lupt'a constitutionala spre recastigarea drepturiloru nóstre?

Déca amu facutu pana acuma totu ceea ce ne-a statu in potinti'a in aperarea drepturiloru nóstre, atunci cu atatu mai bine, cu atatu mai usióra ne va fi lupt'a in viitoriu, dér' déca amu negligiatu acést'a suprema datoria a nóstra in vreo directiune óre-care, atunci trebuie se ne corregemu errorile, se cautamu remediele pentru imbunatatirea positiunei nóstre defensive.

Adeverulu acest'a ilu simte astadi fiecare romanu conscientiosu. Cestiunea cea mare inse este, ca óre déca s'a comisu vreo eróre, unde este a se cautá. De cumva nu amu mersu bine, de stamu póte chiaru reu, cine pórta vin'a, pe cine se acusamu mai antaiu?

Cu adênca intristare amu observatu, ca multi chiaru dintre cei mai inteligenti fii ai natiunei nóstre in impacienti'a loru de a vedé unu resultatu dobenditu, cauta reulu tocmai acolo unde nu este sèu unde este in mesura multu mai mica. Ei facu, spre a ne folosi de-o asemenare, cá acelu dentistu, care, fiindu prea imprastiatu cu gandurile sale sèu iutiendu-se prea tare in impacienti'a s'a, scóte pacientului dintele celu bunu si pe celu reu i-lu lasa in gura.

La o asemenea procedura se póte asteptá natiunea nostra din partea acelor'a, cari fiindu prea preocupati de momentu, trecu cu vederea adevera'ta buba, care cere categoricu catu mai grabnic'a lecuire. Ei punu adeca, incatu privesce s. e. pe romanii din Transilvani'a, pondulu celu mai mare pe form'a, sub care s'au luptatu acesti'a pana acuma, nu pe lupta insusi, pe decursulu si dirigerea ei, ei dicu, ca asianumit'a politica a „passivitatii" e de vina la tóte, ca déca nu ar' fi fostu adoptatu acestu modu de resistintia, ar' fi esitu lucrulu cu totulu altfeliu, multu mai in favorulu romaniloru, si altele de feliulu acest'a.

Nu dicemu, ca nu póte se se arate in cursulu luptei necessitatea de a schimbá incatu-va tactic'a, — aceste tóte sunt numai cestiuni formale si bun'a loru resolvire depinde dela organisatiunea interna a partidei sèu poporului respectivu. O asemenea cestiune este si aceea, ca in ce modu se se faca resistintia, prin abtienere totala sèu partiala, alegêndu adeca, cá apoi deputatii alesi se protesteze. Nu vomu atinge aci nici marea cestiune principiara a aperarei drepturiloru fundamentale, pe cari se baséza cerintiele natiunei, cestiunea principieloru nestramutabile ale programului nationalu, — vomu dice numai, ca óre nu ar' fi mai bine se marturisimu in tóta sinceritatea animei, cumu o cere gravitatea momentului luptei nóstre pentru esistentia, ca déca s'au facutu gresieli in trecutu, noi toti suntemu de vina, pentru-cá acolo, unde amu trebuitu se procedemu in strinsa unire si cu energi'a cea mai mare póte ne-amu divisatu, amu intriguatu unii in contra altora, sèu ne-amu aretatu mai multu ori mai puçinu indiferenti. La tóta intemplarea potemu dice cu cugetu curatu toti, atatu romanii transilvaneni, catu si cei din Ungari'a, ca in cesti diece ani din urma amu pecatuitu multu in contra postulateloru de strinsa solidaritate natiunala, fara de care nu potemu portá cu succesu nici unu feliu de politica.

Pe Transilvaneni in specialu 'i conjuramu se nu se lase a fi conturbati in cugetarea loru matura si seriósa de unele succese numai aparente, se nu créda, ca déca ar' schimbá atitudinea in afara voru poté se imbunatatiésca starea natiunei, se nu se abata dela spiritulu politicei stramosiesci. Nu in afara, la noi acasa, in sinulu natiunei nóstre trebuie se schimbamu tactic'a, aci trebuie se ne reinoimu sangele, se ne otielimu braçiele pentru noue lupte. Pana nu vomu fi tari in intru, nu póte fi vorba de conciste in afara.

Ocuparea insulei Cipru.

Ocupari, anecsari fara finitu! Déca ar' mai durá inca cateva septemani congressulu, n'ar' mai remané nici o provincia turcésca, care se nu fia ocupata de catra vre-una din marile poteri. De astadata inse nu 'i vorba de unu mandatu, cá acela datu Austro-Ungariei de catra congressu, ci de-o ocupare cu consimtiementulu Turciei, de-o conventiune de cea mai mare gravitate inchiaiata intre sublim'a Pórta si Angli'a. Lucrulu adeca s'a petrecutu asia: Diuariulu anglesu „Daily Telegraph" aduce scirea despre inchiaierea unui tractatu de aliantia defensivu anglo-turcescu audaugêndu, ca Turci'a s'a invoitu a cedá insul'a Cipru Angliei, pentru cá acést'a se póta eventualu aperá mai lesne Turci'a asiatica. Mai toti s'au indoiitu la inceputu de adeverulu noutatii lui „D. Telegraph", Cu atatu mai mare a fostu dér' surprinderea si mirarea representantiloru anglesi, candu la interpelarea siefului opositiunei lordului Hartington in siedinti'a din 8 Iuliu a. c. a constatatu ministrulu Cross, ca scirea adusa de diuariulu mentiunatu corespunde in totalitatea ei adeverului.

„Tractatulu defensivu cu Turci'a, — dise ministrulu Cross — l'amu subscrisu cinci dile dupa conventiunea cunoscuta anglo-russésca dela 30 Maiu. Ambassadorulu anglesu din Constantinopolu Sir Layard are mare méritu la realisarea lui. Acestu tractatu, care e conditionatu, dice, ca, déca Russi'a va capetá Batum, Ardahan sèu Kars sèu fia si numai un'a din aceste cetati, si déca Russi'a va incercá in viitoriu a mai luá vreo parte din teritoriulu asiaticu alu Turciei, Angli'a se indatoréza a dá ajutoriu sultanului spre aperarea s'a. Pentru cá Angli'a se introduca pe acelu teritoriu reformele necessarie, ce se voru aflá de bune de catra ambele poteri (aplause, illaritate); si pentru cá Angli'a se póta realisá acést'a problema, Sultanulu se indatoréza, a concede ocuparea Ciprului de catra Angli'a. In casu, candu Russi'a va redá vreodata Pórtei teritoriulu castigatu prin resbelulu din urma in Asi'a, conventiunea nu mai are valóre si Angli'a evacuéza insul'a Cipru. Deórece inse acuma s'au implinitu conditiunile, pe cari se baséza conventiunea, Pórt'a a datu unu fermanu cu impoternicirea, cá Angliei se i se dè insul'a Cipru, pe care o pote luá neamenatu in posessiune."

Angli'a a doveditu prin conventiunea memorata cu Pórt'a, ca déca tóta politic'a astadi nu este, decatu o afacere de precupeti, déca „ghesieftulu" este principiulu de capetenia in relatiunile internatiunali, ea (Angli'a) se pricepe mai bine la elu cá ori-care alta potere. Pre candu dnii Bismarck si Gorciacoff 'si rideau in pumnu de satisfacuti in laintrulu loru, ca au potutu prinde cu cleiu pe Angli'a, lordulu Beaconsfield avea deja in buzunariu fermanulu, prin care inalt'a Pórta, dandu Angliei o frumósa si bogata insula, se pune totodata sub protectiunea ei. Da, s'a potutu petrece unu faptu politicu atatu de insemnatu si departe batatoriu, fora cá intieleptii delegati ai Congressului si prea intieleptulu loru presiedinte Bismarck se aiba macaru cea mai mica idea. Si inca ce se mai vedi, guvernulu anglesu declara prin organele sale de publicitate, ca a publicatu conventiunea inchiaiata cu Pórt'a cu intentiune inainte de a se fini congressulu si inainte de a se subscrie tractatulu dela Berlinu, pentru cá marile poteri se afle despre esistinti'a „ghesieftului" anglo-turcescu si se nu póta mane poimane Russi'a sèu alta potere atacá validitatea decisiuniloru congressului cu cuventu, ca nu i-ar' fi fostu cunoscutu tractatulu secretu, privitoriu la cessiunea insulei Cipru.

„Nu-'i pentru cine se gatesce, ci pentru care nimeresce", dice proverbiulu romanescu. Angli'a a tromfatu politic'a celoru trei imperatii, prin aceea, ca s'a facutu protectorulu legitimu alu Turciei. Russi'a se credea aprópe de visurile ei seculare, sperá, ca, dupa-ce a datu lovitur'a de mórte imperatiei musulmane, nu voru trece multi ani si va fi mostenitórea ei in Asi'a cá si in Europ'a. Conventiunea anglo-turcésca inse a fostu o teribila desteptare din aceste frumóse visuri. Angli'a facêndu-se protectórea Turciei, va fi in viitoriu adevera't'a potere domnitória in Orientu, Sultanulu a alergatu sub scutulu reginei Marei Britanie si a imperatesei Indiei, care a luatu asupra-si angagiamentulu a pazi, cá si celui din urma soldatu turcescu se nu i se atinga nici macaru perulu din capu. Russi'a, cu totu sangele versatu, cu tóte victoriele sale nu a potutu se dobendésca unu succesu atatu de mare cá Angli'a. Bismarck si Gorciacoff au sciutu se despóie mic'a Romania de o bucata din patrimoniulu seu stramosiescu, dér' nu au sciutu se se feréscá de vicleni'a perfidului Albionu.

Conventiunea, cu care a surprinsu guvernulu anglesu pe delegatii congressului, a trebuitu se faca prin urmare cea mai rea impressiune asupra loru. Se pare, ca Bismarck, „samsariulu de omenia", si Gorciacoff voiescu se-'si ascunda numai consternarea si mani'a asupra conventiunei anglo-turcesci prin aceea, ca 'si dau silintia a micsiorá importanti'a ei, candu declara prin organele loru, ca cessiunea Ciprului nu va schimbá nimicu in decisiunile congressului, deórece nu privesce tractatulu dela San-Stefano, ca Beaconsfield a facutu acést'a acuisitiune numai „s p r e a n u m e r g e c u m a n i l e g ó l e" dela Congressu. Dér' si in Franci'a si in Itali'a mai cu séma a facutu sange reu noulu „ghesieftu" anglesu. Francesii si italianii au interesse mari si vitali in marea mediterana, pe care le vedu periclitate prin predominarea influintiei anglese. Franciei 'i e si de Egipetu, pe care Angli'a a pusu de multu ochiulu. Ceriulu politicu incepe dér' a se intunecá din nou tocmai in momentulu subsemnarei pacii dela Berlinu, a careia durata nu va fi nici macaru atatu de lunga, cá a tractatului dela Paris.

CONGRESSULU DIN BERLINU.

Actele si discursurile plenipotentiariloru A. S. Principelui Carolu I alu Romaniei.

Berlinu, 1/13 Iuniu 1878.

Altetiei Sale
Principelui de Bismarck, presiedinte alu Congressului.

Altetia!

Subsemnatii, ministri ai Inaltimei Sale Principelui Romaniei, avendu si deplinu imputernicirile Sale, au onórea de a se adressá catra Alteti'a Vóstra, spre a o rogá, cá se supuna la Ecscelentiele Loru Plenipotentiarii Mariloru Poteri a loru cerere, de a fi admisi in sinulu Congressului, spre a espune si aperá acolo drepturile tierei loru.

Subsemnatii, basati pe spiritulu de dreptate si pe buna-vointi'a, cu care Europ'a s'a aretatu pururea catra

Romani'a, cuteza a sperá, ca Marile Poteri voru binevoí a'i ascultá mai inainte de a deliberá asupr'a interesseloru romanesci.

Rogamu pe Alteti'a Vóstra se binevoiésca a primí omagiele adencului respectu, cu care avemu onóre de a fi ai Altetiei Vóstre prea plecati si supusi servitori.

Subscrisii: I. C. Bratianu, M. Cogalnicénu.

Berlinu, 12/24 Iuniu 1878.

Altetiei Sale

Principelui de Bismarck, presiedinte alu Congressului.

Domnule Presiedinte!

Subsemnatii, spre a dá urmare cererei, ce'si au luatu libertatea de a adressá Altetiei Vóstre la dat'a de 1/13 curentu, au onóre de a ve presentá, spre a fi supusu inaltei Adunari presidata de Alteti'a Vóstr'a, alaturatulu memoriu, in care se afla resumate puncturile, ce Romani'a solicita a fi primite de Europ'a, intru ceea, ce o privesce pe dens'a.

Esprimandu din nou speranti'a, ca nu se va iua vre o decisiune in privinti'a Romaniei mai inainte, cá subsemnatii, plenipotentiari ai Inaltimei Sale Domnitorului Carolu I, se fia ascultati, venimu a rogá pe Alteti'a Vóstr'a de a binevoi se primésca espressiunea preinoita a simtiementeloru de pré inalta consideratiune si de pré adencu respectu, cu care avemu onóre de a fi ai Altetiei Vóstre etc. etc.

Subscrisii: I. C. Bratianu, M. Cogalnicénu

(Aci urméza „Memoriulu publicatu“ deja in Nr. 40 alu „Gaz. Trans“.)

Excelentieloru Loru domnului Bratianu si domnului Cogalniceanu, etc. etc. etc.

Principele de Bismarck, cancelariu alu Imperiulu, conformandu-se unei decisiuni a congressului luate in siedinti'a de astadi, are onórea de a insciintiá pe Excelentiele Loru D. Bratianu si D. Cogalniceanu, ministri ai Inaltimei Sale Principelui Carolu alu Romaniei, ca congressulu sta gat'a a ascultá, in siedinti'a otarita pe Luni, 1 Iuliu (la 2 ore), comunicatiunile ce Exelentiele Loru ar' avé a 'i face din partea guvernului Loru.

Berlinu, 28 Iuniu 1878.

Siedinti'a din 19 Iuniu (1 Iuliu) 1878.

Cuvintele rostite de d. Cogalnicénu, ministru alu afaceriloru straine alu Romaniei.

Domniloru plenipotentiari!

Mai inainte de tóte tienemu a multiami congressului din totu sufletulu, ca a binevoitu a asculta pe delegatii romani, in momentulu de a desbate asupra Romaniei. Acest'a e unu nou titlu adusu de Europ'a peste cele ce de multu inca i-au atrasu recunoscinti'a Natiunei romane, si acésta unanima dovada de bunavointia ne pare a fi unu fericitu auguru pentru succesulu causei ce suntemu chiamati a apera d'inaintea domnieloru vóstre.

Nu ne vomu mai opri asupra evenimenteloru, in care ne-amu aflatu dusi, cá prin nevoile unei fortie majore. Vomu trece asemenea cu tacere si asupra fapteloru militare, la care amu luatu parte si asupra fapteloru diplomatice, la care parte nu ni-s'a facutu. Amu avutu ocasiune mai d'inainte a constata, ca periodulu tratariloru ne-a fostu mai puçinu priintiosu de catu noroculu armeloru.

Ne vomu marginí dér' a espune drepturile si dorintiele tierei nóstre, pe bas'a resumatului presentatu in Memoriulu, ce amu avutu onóre de a supune de curendu congressului.

I.

Noi credemu, ca dupa dreptate, nici o parte a teritoriului ei actualu nu trebuie se fia deslipita de Romani'a.

Reinapoiarea unei parti din Basarabi'a, catra principatulu Moldovei, prin tractatulu dela 1856, a fostu unu actu de dreptate din partea Europei. Ca-ci trunchiarea de la 1812 nu potea se se indreptatiesca nici prin faptulu nici prin dreptulu de cucerire.

La 1812, Basarabi'a facea parte dintr'unu principatu, a carui autonomia fusese solemnu marturisita de tóte tratatele ce se incheiasera mai inainte intre Imperiele Russu si Otomanu. Mai cu séma tratatulu dela Cuciuc-Cainardji recunoscuse Domniloru Moldovei si tierei Romanesci calitatea de suverani si stabilise, ca Basarabi'a face parte din Moldov'a.

Asia dér' ea era o tiéra romanésca, cu institutiuni si legi romanesci, fórte lamuritu pastrate de Majestatea S'a Imperatulu Alesandru I. Acestu respectu alu vechei nationalitati era formulatu in rescriptulu imperialu, care confirma organisatiunea administrativa si judecatorésca a acestei provincie in urm'a alipirei sale de Russi'a, fara cá se se faca acolo cea mai mica deosebire intre Basarabi'a de josu si cea de susu.

S'au cercatu unii de a conchide, ca Basarabi'a era unu tienutu turcescu séu tataru din uniculu faptu, ca otomanii tieneau trei cetati intr'ensa. Dér' istori'a tierei Romanesci presenta si ea o anomalia de acelasi felu; cetati turcesci au fostu multu timpu si intr'ensa; nu ese inse dintr'acést'a, ca tier'a romanésca se fia fostu vr'odata tiéra turcésca.

Nici la 1878, precum nici la 1812, nu se póte cere Romaniei Basarabi'a pe bas'a unui faptu séu unui dreptu de cucerire. Ea apartiene unui principatu, pe care insasi Russi'a, in totu cursulu ultimului seu resbelu cu imperiulu turcescu, 'l-a privitu si 'l-a tratatu, cá pe unu statu independentu si aliatu.

De altmintrelea, chiaru dela inceputulu campaniei, Russi'a a incheiatu cu Romani'a o conventiune, prin care 'i-a garantatu fórte lamuritu integritatea actuale a teritorului romanescu.

Acésta garantia se ceruse si se acordase atunci, pe candu nu era cestiune de catu despre trecerea armateloru imperiale prin Romani'a. S'ar' fi crediutu, ca ea are se se intemeieze cu multu mai bine in diu'a, candu la chiamarea insasi a Russiei, concursulu natiunii romane deveniea mai positivu si se prefacea intr'o efectiva cooperatiune militara, intr'o completa aliantia. Intr'adeveru ostile nóstre au combatutu alaturi cu trupele russesci. Déca nu este unu titlu spre a ne cresce, apoi de sicuru nu este nici unulu spre a ne scadé.

In lipsa de ori-ce altu dreptu, conventiunea dela 4/16 Aprile 1877, care pórta subscrierile si ratificatiunile cabinetului imperialu, ar' fi de ajunsu spre a ne pastra o regiune insemnata a Dunarii, cu care e legata fórte strinsu prosperitatea comerciale a Romaniei.

S'a invocatu, spre a sustiené retrocedarea Basarabiei, amintiri de gloria si de isbandi militare. Dér', intr'unu asia lungu siru de resbóie, armatele russesci s'au distinsu pe multe campuri de bataia si 'si-au preamblatu glori'a pana sub zidurile Adrianopolei, Si, cu tóte acestea, nu li se recunósce unu dreptu de proprietate asupra regiunei Balcaniloru.

S'au mai pusu inainte si consideratiuni de recunoscintia. Romani'a scie se'si implinésca datoriile de multiamire; ea a doveditu acést'a totdeaun'a. Ea nu'si uita nici istori'a nici numele binefacetoriloru ei; ea cinstesce, in Catherina-cea-Mare si in Nicolae I, pe generosii faptuitori ai tratateloru dela Cainardji si dela Adrianopole. Dér' ea 'si aduce totodata aminte si de tóte acele sacrificii, pe care si le-a impusu pentru marirea, isband'a si glori'a Russiei. Ea nu póte uitá, ca dela Petru-celu-Mare pana in diu'a de astadi ea a fostu, pe rendu si simultaneu, bas'a operatiuniloru militarie ale Russiei, granarulu, unde se aprovisionau armatele ei, chiaru atunci, candu ele operau dincolo de Dunare, si teatrulu pré de multe ori alesu chiaru de Russi'a pentru cele mai grósnice sdrumicari. Ea tiene minte in fine, ca la 1812 a perdutu in folosulu Russiei jumetate din Moldov'a, adeca Basarabi'a din Prutu pana in Nistru.

II.

Ceremu, cá pamenturile Romaniei se nu fia supuse la unu dreptu de trecere, pe catu timpu va tiené ocupatiunea armateloru russe in Bulgari'a. Si, intr'adeveru, Dunarea si Marea presenta acestoru armate cele mai inlesnite si cele mai puçinu costatórie cali de transportu si de comunicatiune. Dupa atatea incercari Romani'a are trebuintia de unu repausu absolutu, cá se'si indrepteze stricatiunile produse de resbelu. Rea conditiune pentru indeplinirea acestei lucrari reparatórie si pentru liniscirea tierei nóstre ar' fi ambletele printr'ens'a ale unei armate straine.

III.

Ne pare, ca ar' fi dreptu, cá pe bas'a titluriloru ei seculare, Romani'a se reintre in posessiunea insuleloru si a gureloru Dunarei, cuprindiendu-se intre acestea si insul'a Sierpiloru. Acésta inapoiare ar' fi numai o drépta restabilire a dispositiuniloru originarie, prin care Marile Poteri incredintiase Principateloru Dunarene la 1856 paz'a libertatiei Dunarei la gurile ei.

IV.

Avemu temeinic'a sperantia, ca Romani'a va primí dela guvernulu Imperialu alu Russiei o despagubire de resbelu, proportionata cu ostirile ce dens'a a pusu in miscare. Ni se pare, ca este cu totulu dreptu, cá despagubirile stipulate si obtienute de Russi'a in numele diferiteloru state aliate se fia impartite dupa mesur'a contingentului militariu datu de fiecare dintre beligeranti. Principiulu acestei impartiri guvernulu imperialu l'a recunoscutu si staruiesce a'lu aplicá in folosulu Serbiei si Muntenegrului. Romani'a este si dens'a in dreptu de a cere acelasi beneficiu. In adeveru, fiindu silita se tiena fórte multu timpu armat'a s'a mobilisata spre a preintempiná impregiurari amenintiatórie, ea a avutu sub steguri, atatu cá armata de reserva, catu si cá ostire activa, mai multu de 70,000 ómeni. Osebitu de acést'a ea a incercátu perderi insemnate: orasiele ei si totu malulu Dunarei au fostu bantuite de bombardari; caile sale de comunicatiune s'au ruinatu; materialulu seu de resbelu s'a stricatu.

Despagubirile datorite pentru aceste felurite daune s'ar' cuvení se fia reportate asupr'a indemnitatii totale, ce s'a alocatu guvernului Imperialu alu Russiei, ér' modulu respunderei loru ar' fi se se reguleze de Congressu, dupa cumu va socotí mai bine.

V.

Romani'a are deplina incredere, ca independinti'a ei va fi recunoscuta definitivu si pe d'intregu de catra Europ'a. Pe leng'a dreptulu ei celu vechiu, alu carui principiu fusese scalciatu prin restelmaciri istorice, astadi vine se se adauga titlurile, pe care ea le-a improspetatu séu le-a intineritu pe campurile de bataia. Diece mii de romani au cadiutu in giurulu Plevnei, cá se castige patriei loru libertatea si independenti'a.

Dér' tóte aceste sacrificia n'ar' fi de ajunsu cá se asigure Romani'a despre pacinic'a folosire a bunuriloru dobendite. Ea s'ar' simtí cu deosebire fericita si recunoscutória, candu ar' vedé silintiele, prin care ea 'si a manifestatu individualitatea, resplatite cu o adeverata binefacere a Europei: acésta binefacere ar' fi garanti'a reala a neutralitatiei sale, care ar' pune-o in positiune de a dovedí Europei, ca ea n'are alta ambitiune, decatu acea de a fi pazitórea credintiósa a libertatiei Dunarii la gurele ei, si totudeodata de a se aplicá la imbunetatirea institutiuniloru si la desvoltarea midiulóceloru ei materiale.

Acestea sunt, dloru Plenipotentiari, espuse pe scurtu, dorintiele unui micu statu, care nu crede a fi meritatu mai puçinu din partea Europei, si care, prin organulu nostru, face apelu la dreptatea si la binevointi'a Mariloru Poteri, ai caroru eminenti Representanti sunteti.

(Va urmá.)

Sibiiu, 9 Iuliu st. n. 1878.

Domnule redactoru! Binevoiesce, te rogu, a publicá in celu mai de aprópe numeru alu stimabilului d-tale diuariu convocarea alaturata ·/. si a primí incredintiarea destinsei mele stime.

Petri.

Conferintia electorala.

Sambata la 8/20 Iuliu a. c. va avé locu aici in Sibiiu o conferintia generala a romaniloru investiti cu dreptulu de alegere la diet'a tierei. Ceea ce se aduce la cunoscinti'a tuturoru romaniloru alegatori din patria, invitandu-i prin acést'a, cá se binevoiésca a luá parte la acea conferintia in numeru catu se póte mai mare si celu puçinu cate unulu din fiacare cercu electoralu locuitu de romani.

Datu din clubulu membriloru romani ai representantiei municipiului Sibiiu.

Sibiiu, 9 Iuliu n. 1878.

Nicolau Popea m. p., presiedinte. V. Petri m. p., notariu.

Ili'a-muresiana, la finea lui Iuniu st. v. 1878.

Onorate dle Redactoru! Triumfulu poetului romanu reportatu cu „Canteculu gintei latine“, a implutu si animele nóstre de bucuria si mandria nationala, — dreptu ce i-amu adressatu urmatóri'a telegrama:

„Domnului Vasilie Alecsandri

Gar'a Mircesci (Romani'a).

Felicitarile nóstre pentru triumfulu reportatu cu „Canteculu gintei latine“. Traiésca latinismulu.

Romanii din valea Ili'a-muresiana, prin Alesiu Olariu sen.“

Iubitulu nostru poetu a avutu gentileti'a a ni tramite urmatoriulu respunsu:

„Domnului Alesiu Olariu

Maros-Ilye.

Felicitarile din „Muresiu“ m'au bucuratu multu. Retramitu tuturoru fratiesci multiumiri. Traiésca romanismulu.

Alecsandri.“

Ve rogu deci, publicati si aceste acte de mandria nationala, se se scia, ca nu este sufletu de romanu, in partile nóstre, care se nu aplaude si se nu speredie multu dela acelu triumfu.

Unulu in numele mai multor'a.

Instructiunea publica in Romani'a.

Multu s'a facutu in Romani'a pentru instructiunea publica, dér' mai multu a remasu inca a se face. Fratii nostri de dincolo fiindu framentati necontenitu de lupte politice, nu au datu pana acuma invetiamentului publicu acea ingrigire neobosita, care o pretinde timpulu, o pretindu mediulócele bogate ale tierii. . . De unu timpu incóce inse interessulu pentru scóle a devenitu indiecitu mai mare si cresce pe di ce merge, ceea-ce constatamu cu mare satisfacere si bucuria. „Romanulu“ da espressiune intr'unu articulu intitulatu „Reforme in invetiamentulu publicu“, convictiunei ce a patrunsu astadi tóte paturile societatii romane prin urmatóriele cuvinte:

„Invetiamentulu e temeiulu tutuloru celorlalte institutiuni. Fara invetiamentu nu e nici libertate, ca-ci nu e lumina si libertatea e radi'a cea mai curata a luminii. Fara invetiamentu nu e moralitate, ca-ci in intunerecu consciinti'a nu póte deosebí binele de reu. Fara invetiamentu nu e viitoriu, ca-ci viitorulu e radicarea treptata a natiuniloru spre sciintia, spre progressele ce le nasce sciinti'a, spre lumin'a, pe care invetiamentulu o resfrange asupra societatii. Fara invetiamentu omulu lucréza in desiertu, societatea se framenta intr'unu cercu inchisu de tóte partile, fara a poté produce nimicu, fara a poté vedé nici intielege ceva, fara a se desvoltá, macaru de-ar' avé cele mai frumóse aplecari.

„Asia fiindu, credemu, ca tóte silintiele ómeniloru cu doru de tiéra, cari se gandescu la viitoriu, cari voiescu, cá societatea se prospere, cari dorescu, cá institutiunile se produca tóte ródele ce sunt menite a produce, trebuie se 'ndrepteze spre invetiamentu si ca toti si fiecare trebuie se ne ocupamu de acésta mare cestiune. Parerea celui mai simplu dascalu trebuie se fia primita cu multiamire, ca-ci progressulu este sum'a silintieloru tuturoru, mari si mici, si binecuventatu va fi acel'a, care va aduce, la edificiulu ce avemu de radicatu, o piétra séu chiaru unu graunte de nisipu. Ce este panea pentru individu este si invetiamentulu pentru societati; ca-ci invetiamentulu este panea spiriteloru, panea sufleteloru, — este mai multu chiaru, este vieati'a generatiuniloru. O generatiune lipsita de invetiamentu este o generatiune mórta.

„Legile nóstre au stabilitu in materia de invetiamentu cele mai frumóse principii, cu care s'ar' poté falí statele cele mai civilisate; si pentru multi dintre aceia, cari negustorescu astadi independinti'a nóstra ar' fi de doritu se aiba inscrisu in fruntea constitutiunii loru principiulu liberalu, care stralucesce in fruntea constitutiunei romane.

Este o datoria a face cá acestu principiu se corespunda catu mai multu cu faptele, dice mai departe numit'a fóia, si continua criticandu mai antaiu starea scóleloru din capitala si aretandu reformele, ce ar' trebuí introduse cu urgentia. Cladirile liceeloru si gimnasieloru din capitala, dice, sunt fórte defectuóse si nu mai corespundu nicidecumu recerintieloru de façia, apoi sunt prea departate de centru, de aceea ar' trebuí se voteze camer'a fonduri pentru cladirea a 2 licee si 4 gimnasii in Bucuresci. „Avemu sute de biserici si n'avemu in capitala decatu o singura scóla primaria, cea dela Icón'a", esclama „Romanulu", dupa aceea arata, ca n'au dreptu aceia, cari dice, ca nu sunt bani; pentru alte cladiri la gare, la ministerii s. a. sunt bani de ajunsu, numai pentru scoli nu; s'au cheltuitu acumu doui ani 30,000 galbeni pentru infrumsetiarea teatrului nationalu, inse ministeriulu de p'atunci facea mai bine, déca cu acést'a suma cladea unu liceu. Economiele, dice, ce se facu cu scaderea invetiamentului sunt ruinatórie s. c. l. — In adeveru, ce n'ar' poté face romanii de dincolo pentru instructiunea poporului, déca ar' porta in tóte o economia rationala?

Voci din Romani'a.

Deórece va mai trece inca catuva timpu pana ce corpurile legiuitórie romane voru luá o hotarire definitiva façia cu decisiunile congressului, vomu inregisrá tóte parerile mai remarcabile privitórie la atitudinea, ce ar' fi a se observá de catra romani. Astadi reproducemu si a dou'a scrisóre adressata de catra dlu Balsiu diuariului „Press'a" fiindu-ca desvolta ideile esprimate in cea d'antaiu si este interesanta din punctu de vedere nationalu romanescu. Ea suna asia:

„In consciinti'a individeloru cá si a popóreloru esista o córda fórte simtibila, care nu se póte atinge cu o mana cruda, fora a produce dissonantiele cele mai neplacute. Este individualitatea omului, ce are consciinti'a de sine, individualitatea popóreloru, cari nu au cadiutu intr'o amortire completa. Acumu sieptedieci de ani dupa resbóiele cele mari ale lui Napoleonu se potea inca dispune de sórt'a popóreloru, se potea incorporá cutare natiune in cutare séu cutare statu, fora cá simtiulu publicu in Europ'a se se revolte in acésta idea. Pe atunci consciinti'a popóreloru parea intr'adeveru a nu se numerá inca intre factorii, de cari trebuie a se tiené socotéla. Erá timpulu, in care predomnieá inca acelu spiritu nivelatoriu, care se numieá ratiunea de statu, si popórele se alcatuiau in state, fora a se tiené in séma nici ras'a, nici limb'a, nici religiunea.

„Inse tocmai acésta procedere arbitraria redesteptà schînteí'a de viétia in corpulu amortitu alu popóreloru. Abiá se pronuncià principiulu natiunalitatiloru si consciinti'a popóreloru reinviua, principiulu se propaga cu iutiel'a fulgerului. Si astfeliu vedemu, ca in cele din urma decenii nici o fapta mare, nici unu evenimentu remarcabilu nu s'a indeplinitu in viéti'a politica a Europei, fora cá principiulu nationalitatiloru se fi avutu partea s'a importanta in actiune. Tóte miscarile politice, ce s'au produsu in acestu intervalu de timpu, stau in legatura strensa cu acestu principiu, si tóte statele, fia mici, fia mari, au trebuitu se resimtia mai multu séu mai puçinu, directu séu indirectu, influinti'a s'a poternica. Acestu principiu s'a proclamatu pentru prim'a óra oficialu in tractatulu din Parisu si constitue póte punctulu celu mai importantu alu acelui actu internationalu, care va remané din acésta causa cá unu monumentu neperitoriu in istori'a civilisatiunei si a dreptului gintiloru.

„Congressulu din Berlinu tinde a se reintórce la timpurile veacului de midiulocu. In totu cursulu desbateriloru din Berlinu pacea din Parisu nici nu s'a pomenitu macaru cá basa a tractatului actualu; faptu insemnatu, care probéza imens'a deosebire dintre spiritulu acelui tractatu si spiritulu, in care congressulu de astadi lucréza pentru stabilirea pacíi. Press'a russa are cuventu, candu constata, ca s'a produsu o mare schimbare in opiniunile Europei; inse acésta schimbare s'a facutu in pagub'a dreptului si in favórea nedreptatiei. Ar' fi fostu chiaru mai bine, déca tractatulu din San-Stefano s'ar' fi lasatu in vigóre, in tóta brutalitatea s'a, dacatu se se puna in aplicare solutiunea actuala a congressului din Berlinu. Celu puçinu poterile mari, curate pana acumu, nu s'ar' fi decretatu a servi interessele egoiste ale unei'a intre poteri, adeca ale Russiei, si moral'a si consciinti'a popóreloru, opiniunea publica a Europei, ar' fi fostu scutite de lovitur'a, cei dau proprii sei representanti.

„Din nefericire, lucrurile s'au urmatu altfeliu. Turci'a se imparte, Romani'a se demembréza, intocmai precumu in congressulu din Vien'a din 1814 s'a demembratu Itali'a, fora a se tiené séma de diferinti'a de rase, de limbi, de religiune. Intocmai inse, precumu spiritulu si principiulu, care a dominatu la inchiaierea pacei dela Vien'a, n'au potutu durá multu timpu, totu astfeliu nu potemu privi nici resultatulu conferintieloru din Berlinu cá o opera durabila. Nu se póte, cá dreptulu, autoritatea tractateloru, grincipiulu nationalitatiloru, se nu se redestepte cu tóta amortirea, in care se afla acumu. Ele voru triumfá mai curendu séu mai tardiu, precumu au triumfatu totdéun'a in tóte timpurile.

„S'au vediutu intr'adeveru tieri, ale caror'a fruntarii erau asiá de intinse, incatu stapanitorii loru poteau dice cu dreptu cuventu, ca sórele nu resare si nu apune in statele loru, si cu tóte acestea ele au cadiutu, au peritu. Aceste tieri erau locuite de rasele cele mai eterogene, cari nu erau legate intre densele nici prin limba, nici prin datine, nici prin obiceiuri. Alte state érasi cu populatiuni omogene, cá Prussi'a, Piemontulu, din mici au ajunsu mari si au dobenditu o potere durabila.

„Noi romanii possedemu o tiéra, care se bucura asemenea de o populatiune omogena, precumu rare-ori se vede in alte state. Aceeasi limba, aceleasi datine, aceleasi legi unescu pe locuitorii tuturoru districteloru: faptu, care constitue unu avantagiu importantu, si care a fostu recunoscutu totdéun'a de stramosii nostri. Tóta staruinti'a loru, tóte tendintiele loru nu aveau altu scopu, decatu a conservá nationalitatea nóstra in tóta puritatea ei. Pentru aceea se fereau, inainte de tóte, de a intrá in legaturi cu domni'a russa. Se temeau cá nu cumva nationalitatea nóstra se se pérdia, se se contopésca cu ras'a cea mare a slaviloru. De mai bine cá de unu secolu tóte miscarile nóstre politice, tóte actiunile nóstre au fostu inspirate de aceste temeri, de acestu modu de a vedé lucrurile. Totdéun'a si pretutindeni gasimu aceeasi idea: temerea de cotropirea slaviloru, lupt'a pentru conservarea romanismului. (Va urmá.)

Cetimu in „Romanulu":

„Diuarulu „Nou'a pressa libera" publica in unulu din ultimele sale numere o corespondintia din Bucuresci, atatu de nedrépta, atatu de neintemeiata si atatu de ofensatoria pentru Domnulu Romaniei, incatu chiaru a reproduce óre-care parti din acea corespondintia, spre a le combate, este a fi puçinu condescendentu catra capulu statului. Ne vomu marginí a spune, ca corespondentulu fóiei vienese cauta a arunca asupra Domnitorului responsabilitatea retrocederii Basarabiei si pretinde, ca intru acést'a ar' fi urmatu politica, ce i-s'ar' fi dictatu dela Berlinu. A protestá cu indignare, in contra acestei odiose acusari, este a dá o atentiune nemeritata unoru asertiuni de o culpabila usiurintia.

„Toti Romanii si lumea intréga au fostu martori la dovedile de patriotismu, de devotamentu nemarginitu catra patri'a s'a, date de capulu statului si de comandantulu supremu alu ostiriloru romane, dela inceputulu resbelului pana acum, atatu in dilele de victoria, alaturi, c' unu aliatu, ce se credea pe atunci sinceru, catu si in urma, in dilele de amara deceptiune, candu natiunea a trebuitu se redice cu energia vocea in contra aliatului din ajunu.

„Pururea cu natiunea si in capulu ei, pururea de constitutionalismulu celu mai scurpulosu, de candu a inceputu epoc'a mareloru fapte si mareloru incercari, Domnulu tierei a ascultatu numai bataiele animei natiunii spre a-'si regulá portarea s'a politica; si in acésta portare a fostu totdéun'a in celu mai perfectu acordu cu guvernulu seu; niciodata n'a impusu guvernului, dupa cum dice corespondintele fóiei vienese, o vointia, care n'ar' fi fostu si a ministriloru sei; niciodata n'a lasatu se petrunda in midiuloculu consilieloru romanesci si patriotice vreo inriurire straina, contraria simtiementului unanimu alu tierei.

„Resistenti'a in contra nedreptatii a fostu cuventulu seu de ordine, cá si alu tierei intregi si prin acestu cuventu elu a sustienutu neincetatu, chiaru la Berlinu, pe represintantii natiunei romane, fara unu momentu de indouiéla, fara unu momentu de slabitiune.

„Déca o tiéra a avutu vr'odata dreptulu de a se mandrí de purtarea si de atitudinea domnului ei in dilele de periculu, acea tiéra este Romani'a. Presentulu si viitoriulu facu si voru face lui Carolu I acésta dreptate, orice ar' poté se dica cate unu ratecitu si necunoscetoriu de lucruri.

Diverse.

(Albumulu femeiloru frumóse.) Intre 16 si 26 Augustu va avé locu congressulu anthropologicu in Parisu. Pentru acestu congressu se prepara unu albumu, care se contiena fotografiele celoru mai frumóse femei din tóte natiunile Europei. Dilele aceste a fostu provocatu Pulszky din Budapest'a a adunà fotografii de ale „admirabileloru ungurióice" pentru albumulu internationalu. Pulszky róga in urm'a acést'a pe toti adoratorii frumusetieloru ungare ai adressá fotografiele loru pana la 30 Iuliu (Cancelari'a Museului). Elu spera, ca astfeliu va dovedi, ca frumseti'a femeiloru ungare póte concurá cu tóta lumea. Óre ce efectu ar' face la Parisu si unu Albumu de romance frumóse?

(Siahulu Persiei in Vien'a.) Nasr-Eddin siahulu Persiei supranumitu „regele regiloru", „fiiulu sórelui", centrulu universului" séu mai bine disu: „buriculu pamentului" a sositu Vínerea trecuta, in reintórcerea s'a dela espositiunea din Paris, la Vien'a unde a fostu primitu cu tóte onorurile ce i se potu numai face unui potentatu. Maj. S'a imperatulu l'a intimpinatu la gara, unde se aflá asiediata o compania de onóre, care a intonatu marsiulu persianu. Siahulu fú condusu apoi in apartamentele sale in o trasura a curtii cu 6 cai, in care la steng'a siedea imperatulu. Vreo 40 salóne s'au pusu la dispositiunea siahului si a suitei sale in palatulu imperatescu. Sambata a fostu unu prandiu de gala la curte si o representatiune festiva in teatru de opera. Poporatiunea Vienei cu curiositatea ei caracteristica se ocupa multu de persón'a Siahulu si mai cu séma de diamantele sale, intre cari unulu este din cele mai mari ce esista. Se vorbesce ca Siahulu pórta cu sine o suma enorma de bani totu in auru. S'a observatu, ca tesaurariulu seu a transportatu la palatu 25 laditie legate cu feru. Se dice ca fiecare din ele contiene 15,000 ruble de auru. Trebuintiele Siahului si reclama multi „bani merunti" Numai socotél'a hotelului unde a locuitu in Paris (Grand Hôtel) s'a urcatu la 76,000 franci, prin urmare cam la 3451 franci pe di pentru 32 persóne. In Fontainebleau unde siahulu facú o escursiune i s'a presentatu pentru o singura di o socotéla de 14,200 franci, care a fostu redusa apoi dupa multe negotiari la 8000 franci. In socoteala erá trecutu intre altele: pentru flori 1500 franci, 1 sugara 5 franci, 4 odai 200 franci, 12 perseci 120 franci, unu pepine 60 franci, trei birji 800 franci s. a. Deca tóte socotelile voru fi asia, apoi cele mai multe din laditiele acele cu bani se voru intórce góle in Persi'a. Dér' cei pasa Siahului! Elu are supusi destui si acesti'a trebuie se imple earasi laditiele, apoi móra macaru si cu miile de fóme.

(Insul'a Cipru) este un'a din insulele cele mai mari la marginea ostica a Marei mediterane, façia de litoralulu Ciliciei si alu Suriei, c'unu arealu de 250 miluri patrate si a fostu din timpurile cele mai vechi renumita cá fórte roditória, bogata de minerali si cu porturi minunate. Paduri intregi de cedrii, pini si cupresi o imfrumsetiéza. In mediuloculu ei se redica muntele Olimpu (nu acela, unde au domnitu dieii) numitu si Monte-Croce de 6168 urme inaltu. Numerulu locuitoriloru ei a fostu in evulu mediu de 1 millionu, acuma abia e de 200,000, intre cari a 5-a parte mohamedani, ceilalti chrestini. Limb'a predomnitória e cea grecésca. Ciprulu e renumitu si prin padurile sale de maslini si mai cu séma prin vinulu seu. Capitala Nicosi'a séu Leucosi'a are 15,000 locuitori si e residinti'a unui metropolitu grecu independentu si a unui episcopu armenescu. Orasiele litorale mai insemnate sunt la sudu Larnac'a, residinti'a consuliloru cu 5000 locuitori si la ostu Famagusta. Inainte cu 3 secule pana a nu intra in possessiunea turciloru Ciprulu era stapanitu de venetiani. Cei

d'antai stapanitori ai insulei au fostu fenicienii, apoi grecii, persianii, egiptianii, romanii, bizantinii, arabii, francii, venetianii, turcii — si acuma o voru stapani anglesii.

(U n u a b a t e m i l i o n a r i u.) Mare sensatiune facú in tóta Itali'a si in afara scirea, ca unu abate italianu din Neapole, anume de Mattia jucandu la loteria a castigatu nu mai puçinu de doue milióne. Guvernulu, se intielege, nu-i placú tóta acést'a afacere, era unu casu unic ne mai intemplatu, cá unulu se castige o suma atatu de mare. S'a facutu dér' cercetare, inse nu s'a potutu constatá nici-o neregularitate. Guvernulu in fine a numeratu 2 milióne abatelui. Acest'a indata, ce se vediú cu banii in buzunariu, o luà la sanatós'a, facundu-o calatoria in Europ'a. Departarea lui grabnica inse facú se se nasca din nou banuielile, ca totu lucrulu nu este curatu. Diuariele italiane sciu, ca judecatori'a in urm'a unei denuntiari a ordonatu, ca preotulu de Mattia se fia urmaritu si a secuestratu sum'a de 750,000 franci, ce-o depusese elu in banc'a si in cas'a de pastrare dela Neapole. Déca denuntiatiunea este adeverata se va vedé, ca abatele a gacitu cele patru numere, dupa ce a cunoscutu resultatulu tragerei. Toti sunt curiosi se afle cumu s'a potutu acést'a, pentru ca se scie, ca dupa regulamentulu loteriei numerile ce sunt in jocu se inscriu intr'unu registru, care se espedéza sigilatu inainte de tragere la directiunea loteriei, unde remane inchisu intr'o cassa provediuta cu trei incuiatórie, a caroru chiei se afla in manile a trei persóne diferite. De aci se vede, ca de Mattia, déca e culpabilu, trebuie se aiba numerosi complici. Mattia se afla acuma in Elveti'a. Nu s'au gasitu parale la elu, elu a lasatu procura frate seu spre a 'lu prevedé la casu de trebuintia cu bani din sum'a depusa la banca. Loteri'a italiana a mai fostu odata victim'a unei fraude considerabile la Turinu. Complicii acestei fraude au fostu amploiati de a-i loteriei, cari, in nóptea dupa tragere, deschideau pe d'inapoi cass'a sigilata din biuroulu centralu, care contienea registrele si impleau cu numerele trase foitele remase albe nescrise.

(S a l a r i u l u o f i c i e r i l o r u a m e r i c a n i.) Éta cumu au fostu ficsate de curendu de catra camer'a representantiloru Stateloru-Unite cu ocasiunea votarei proiectului de lege privitoriu la salarisarea armatei (Army pay bill), lefile diferiteloru grade: Generalulu 10,000 dollari (52,000 franci séu 22,000 florini), generalulu de divisiune 8000 dollari, generalulu de brigada 6000 dollari; colonelulu 3000 dollari (15,750 franci); locotenentulu-colonelu 2500 dollari, maiorulu 2000 dollari; capitanulu (calare) 1800 dollari; fora calu 1600 dollari; locotenentulu (fora calu) 1400 dollari; sub-locotenentulu (calare) 1200 dollari; (fora calu) 1000 dollari. Salariulu sub-oficieriloru a fostu maritu in budgetulu anului acestuia: sergentulu-majoru (strajamesterulu) capeta acuma 24 dollari pe luna (131 franci), sergentulu 23 dollari, primulu cornistu 24 dollari, in locu de 22 si caporalulu 20 dollari in locu de 15, cumu capetá mai inainte. Va se dica caporalulu din statele americane capeta o léfa cá la noi sublocotenentulu. Acést'a ne vomu poteau-o esplicá mai bine, déca vomu luá in consideratiune, ca pe candu la noi efectivulu armatei totu mai cresce, in statele americane se reduce din anu in anu. Americanii sunt ómeni practici, ei tienu numai atati soldati activi, cati le trebuiescu neaperatu pentru sustienerea ordinei. La ei reducerea efectivului armatei a devenitu unu sistemu. Astfeliu avendu soldati mai puçini, ii potu si salarisá mai bine. In 1875 efectivulu armatei Stateloru Unite erá de vreo 30,000 ómeni inrolati si aprópe 2000 oficieri; in 1876 elu este numai de 26,000 ómeni si 1500 oficieri.

Spre sciintia.

Editorulu Paulu Cieslar cu datulu 4 Iuliu a. c. ne incunoscientiaza, ca brosiur'a a dou'a din „Resbelulu orientale“ s'a confiscatu prin directiunea de politia din Gratiu. Nu scimu ce e caus'a confiscarei unei opere atatu de nevinovate.

Rogamu pre onor. abonati, se aiba patientia pana vomu cercá caus'a confiscarei si vomu scote brosiur'a de sub secuestru séu vomu da a dou'a editiune.

Naseudu, in 8 Iuliu 1878.

A u t o r i i.

Beiusiu, 27 Iuniu (9 Iuliu) 1878.

Stimate dle Redactoru! Marirea si victori'a reportata la Montpellier (odinióra Aquae-Sextiae, colonia romana) de marele si deapururea renumitu, dér' pré modestu poetu de dincolo de Carpati — Vasile Alesandri, de bunaséma a implutu cu mandria anim'a fiacarui romanu adeveratu. Acést'a victoria gloriósa e cunoscuta acumu nu numai fiecarui romanu, ci chiaru lumei intregi. Prin ideile maretie si incantatórie cuprinse in „Canteculu gintei latine“ — se aflà demnu acelu cantecu a fi tradusu mai in tóte limbele culte din Europ'a. Scriitoriulu acestoru orduri s'a incercatu — desi acumu premersu — a'lu reproduce in limb'a latina. Ve rogu dér' cu tóta onórea se binevoiti a o aduce in publicu acést'a reproductiune modesta in diuariulu pretiuitu celu redigeti. La acést'a Ve rogu nu din ostentatiune, ci pentru a me aretá, ca si pe mine m'a atinsu cu placere faim'a imbucuratória a triumfarii poetului romanu, care triumfu e totodata si triumfulu romanimei intregi.

Alu D-vóstre sinceru veneratoriu:

D e m e t r i u F e k e t e,
cantoru si docinte.

Éta reproductiunea urmarita de cateva note esplicatórie:

A.

Celebres inter terrae gentes
Tum dites . . .[1]) magnas, tum potentes
Latina gens adest Regina,
Cui insidet stella divina,
Quae luxit, lucet luce rara
Per secula omnino clara;
Voluntas eius est processus,
Elate suos regit gressus.
Est gentium dux ceterarum
Et vera lux orbis terrarum.

B.

Est virgo pura gens Latina,
Nam mansuetudine divina
Ac est praedita vi Circaea . . .[2])
Omnes dulce incautas ea.
Barbarus . . .[3]), quo illa procedit
Lubens ei genua flectit.
Vivax est, pulchra et serena,
Nam rebus nullis est egena;
Puro sub coelo, in salubri
Aëre et suave-olenti:
Imago illius refracta
Solis radiis, — ut intacta
Virgo — lavatur, ut divina
In aqua maris smaragdina.

C.

Latina gens est et opulens,
Multos thesauros possidens,
In quibus et eius sorores
Habent partes haud minores.
Tirannidem, si est fractura,
Et libertatem defensura,
Tunc est terribilis in ira,
Honestas eius exit pura.

D.

At in extrema illa die
Adsistens Deo de facie,
Interrogata Latina gens:
„Quid fecisti?“ in terra vivens,
Illa respondebit sonore
Et alti-sono cum clangore:
„O Domine! donec in mundo,
In orbe terrarum rotundo,
E t e r n o pro v e r o p u g n a v i —
Devote T e r e p r e s e n t a v i.“

[1]) In locu de divites. [2]) Circaeus, a, um = farmecatoriu, si trage originca dela Circe, es, muiere renumita insastrata cu potere farmecatoria, fét'a lui Helios si Perse, a locuitu — dupa Odissea in promontoriulu Circello in Itali'a. [3]) Barbarus, a um, aci e = (exter), a, um = exoticus, a, um = strainu, ce nu se tiene de marea ginte latina.

☞ Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI“

pentru semestrulu alu II-lea 1878 cu conditiunile din fruntariu.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v., cá se grabésca cu reinoirea lui, cá se li sé póta tramite fóï'a regulatu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele dloru esacte, aretandu si post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiescu.

Sciri ultime telegrafice.

Bucuresci, 12 Iuliu. (Telegr. Gaz. Trans.) Corpurile legiuitórie voru luá o hotarire definitiva numai dupa ce va fi impartasitu tecstulu oficialu alu tractatului de Berlinu.

Berlinu, 12 Iuliu. Instrumentulu tractatului de pace stabilitu de congressu este gat'a si contiene 60 articuli.

Londonu, 12 Iuliu. „Biuroulu Reuter“ anuntia dela 11 Iuliu: Representantulu Pórtei Samih si representantulu Marei Britanie Haring au proclamatu astadi luarea in posessiune a Ciprului de catra Angli'a.

Vien'a, 11 Iuliu. Comandantulu trupeloru de ocupatiune generalulu Philipovici s'a reintorsu din Boemi'a, se va reintórce pana in 15 in Croati'a.

Ministeriulu duce afacerile mai departe. Se dice, ca cu formarea viitoriului ministeriu va fi incredintiatu guvernorulu Tirolului comitele Taaffe.

Constantinopolu, 11 Iuliu. Lui „Politische Corespondenz“ i se anuntia: Intre Pórta si generalulu Totleben au locu negotiari, privitórie la retragerea trupeloru russesci din San-Stefano. — Russii nu voiesce se parasésca San-Stefano, pana nu voru predá turcii russiloru inaltimile ce domina Siuml'a si cetatea Varn'a. — Se dice, ca o comissiune russo-turcésca va stabili modalitatea de retragere a trupeloru russesci din Bulgari'a. — Negotiarile asupra ocuparei Bosniei si a Herzegovinei inca nu s'au dusu la finitu. — Situatiunea fugariloru in muntele Rhodope este dupa descrierea unui functiunariu consulariu anglesu desperata. —

Pretiurile piatiei

in 12 Iuliu n. 1878

Hectolitre.	fl. cr.	Hectolitre.	fl. cr.
Granu fruntea	9.40	Mazerea	—.—
Granu midiulocu	9.10	Lintéa	—.—
Granu de diosu	8.40	Fasolea	—.—
Mestecatu	7.40	Cartofi	—.—
Secara frumósa	5.80	Sementia de inu	10.50
Secara de midiulocu	5.40	1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu frumosu	5.10	Carne de vita	—.40
Ordiulu de midiulocu	4.90	„ de rimatoriu	—.48
Ovesulu frumosu	3.10	„ de berbece	—.32
Ovesulu de midiulocu	2.90	100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu	5.10	Seu de vita prospetu	36.—
Meiu	6.40	„ „ „ topitu	—.—
Hrisca	—.—		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 13 Iuliu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	65.10	Oblig. rurali ungare	76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	67.—	„ „ Banat-Timis.	79.—
Losurile din 1860	113 75	„ „ transilvane.	—.—
Actiunile bancei nation.	837.—	„ „ croato-slav.	78.—
„ instit. de creditu	263.—	Argintulu in marfuri	101.—
Londr'a, 3 luni.	115 60	Galbini imperatesci	5.52
		Napoleond'ori	9.26½
		Marci 100 imp. germ.	57.15

☞ Cu numerulu acest'a se incepe semestrulu alu II-lea.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.